

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1917 kl. 1/2 11 f. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående sådan skärpning av 18 kap. 13 § strafflagen, att skyltning med för tukt och sedlighet sårande bilder må kunna förhindras.

Närvarande: herrar Lindhagen, greve Spens, Petré, Dahl, Valerius Olsson*, Lars Olsson, Tisell*, Permansson, Persson i Norrköping, Gustafsson i Örebro, Karlsson i Fjäl, Holmdahl*, Zelahn*, Rehn* och Lindqvist i Kosta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Uti en inom andra kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, nr 248, har herr *Welin* hemställt, »att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådan skärpning av den uti § 13 kap. 18 mom. 1 strafflagen angivna bestämmelse, att den skyltning av för tukt och sedlighet sårande bilder, som faktiskt äger rum, må kunna förhindras».

**Motionärens
motivering.**

Till stöd för den i motionen gjorda hemställan har motionären anfört:
»I strafflagens 18 kap. 13 § första mom. förekommer denna bestämmelse: 'Sprider någon ut eller håller till salu skrift, målning, teckning eller bild, som tukt och sedlighet sårar; straffas med böter eller fängelse.'

Som var man vet, särskilt i huvudstaden, förekommer detta oaktat i rätt stor utsträckning sådan skyltning, som måste betecknas som sårande

för tukt och sedlighet. Det är endast de allra grövsta formerna av oanständighet ifråga om denna skyltning, som pläga bliva föremål för åtal. Det mesta får passera utan anmärkning från vederbörande polismyndigheters sida. Det visar sig sålunda, att lagen i stort sett är ineffektiv, och är det därför i högsta grad nödvändigt, att den erhåller den skärpning, att skyltning åt gata eller inne i butik med sedlighets-sårande bild må helt förbjudas.

Skyltning med bilder, som på ena eller andra sättet innebära sådant, som strider mot tukt och sedlighet, är till stor fara inom samhället. Den sänker den sedliga nivån, den främjar råhet i tankar, känslor och föreställningar, den vilseför i främsta rummet ungdomen och förgiftar dess sjäsliv samt bidrager på så sätt, låt vara indirekt, till att giva eggelse även till sexuella våldsdåd, som allt som oftast uppröra vårt folk, och som växa upp ur en på många olika sätt danad moraliskt fördärvad jordmån.

Frihetens princip drabbas icke genom en sådan skärpning av lagen som den åsyftade, men väl det hänsynslösa självsvåldet, som för snöd vinnings skull ockrar på sjuklig sensualism och perversa instinkter. Icke heller är en skärpning av lagen i detta avseende på något som helst sätt farlig för konstens privilegier. Ty i här avsedda fall är icke fråga om konst och verkliga konstalster utan om moralisk smuts, som dock gärna uppträder med frihetens och skönhetsintressets anspråk.

Det ligger icke i något politiskt partis och icke i något kulturellt samfunds intresse att hysa fördragsamhet med det, som sårar offentlig tukt och anständighet.

Den huvudsakligen ungdomliga publik, som njuter av de bilder, som här åsyftas, samlas ej av något som helst konstintresse för deras beskådande. Och även om det vore reproduktioner av verkliga konstalster, måste för övrigt sägas, att somliga slags tavlor, som äro motiverade i ett konstgalleri och för dettas publik, icke äro det i ett skyltfönster och för gatans mycket blandade publik. Mången gång kan man från enkla män och kvinnor, som hava en sund uppfattning av det, som hör till anständigheten, få höra yttranden över, att sådana bilder och föremål få exponeras.

Här föreligger en stor fara för våra hem, en fara för minskade och kanske tillintetgjorda resultat av det uppfostrings- och folkbildningsarbete, för vilket stat, kommun och enskilda årligen offra mångfaldiga miljoner, och en fara för den folkhälsa och det ungdomslivs friskhet, som utmärker en verklig kulturnation, och som skola garantera tillvaron av ett framtidsdugligt svenskt folk.»

Utskottet.

Såsom skäl för sitt yrkande synes motionären vilja åberopa dels bristfällig eller tveksam tillämpning av nuvarande straffskydd och dels den meningen, att konstalster, som äro motiverade i ett konstgalleri, dock ej sällan äro av beskaffenhet, att deras utställande i skyltfönster verkar skadligt ur uppfostrings- och folkbildningssynpunkt.

Vad angår den först berörda omständigheten, kan denna givetvis ej åberopas som anledning att företaga en skärpning av straffbestämelsen. Underlåtenhet att beivra straffbara förseelser bör tydligen vinna rättelse på annan väg.

Beträffande den andra av motionären framhållna synpunkten, kan utskottet icke finna densamma motivera den påyrkade lagstiftningsåtgärden. Visserligen torde det ej kunna förnekas, att konstverk genom ämnesvalet kunna öva ett menligt inflytande på åskådare, vilkas ungdom eller anlag erbjuda särskild mottaglighet för sensuella intryck. En ur antydda synpunkt betryggande sovring av bilder torde emellertid ej vara möjlig, med mindre än att den finge resultera i förbud mot utställande av nakna konstverk. Och denna utväg lär väl ej få anses vara av motionären avsedd och torde i varje händelse ej kunna förordas.

På grund härav får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 april 1917.

På lagutskottets vägnar:

CARL LINDHAGEN.
